

Bilaga 15. Trafikbeskrivning Anropsstyrd trafik

AVTALSPROCESSEN

**Beslutad av branschorganisationerna
Juni 2010**

SVENSKA
TAXIFÖRBUNDET

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Branschföreningen
Tågoperatörerna

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Trafikbeskrivning

ANROPSSTYRD TRAFIK

Innehållsförteckning

1	Beställarens ambitioner för den Anropsstyrda trafiken	3
2	Anpassning	4
3	Hållplatser och terminaler	4
4	Omfattning	4
5	Beställd trafik	4
6	Utbedsplanering.....	5
7	Utförande.....	5
8	Utbildning.....	6
9	Program för säkerhet och trygghet.....	6
10	Fordon	7
11	Uppföljning av utförandet av Trafikuppdraget.....	8
12	Övrigt.....	8

Trafikbeskrivning Anropsstyrd trafik

1 Beställarens ambitioner för den Anropsstyrda trafiken

- 1.1 Basunderlaget för den anropsstyrda trafiken enligt Avtalet utgörs av färdtjänst, sjukresor och viss skolskjutsning. Basunderlaget skapar ett nätverk av transporter som styrs i realtid över en stor geografisk yta. En transportresurs med stor potential som kan merutnyttjas för nya transporttyper som syftar till att komplettera den linjelagda kollektivtrafiken och medverka till fördubblingsmålet. Avtalet ska stimulera till utökad trafikutbud som kan upprätthållas genom anropsstyrd trafik. Genom att utveckla anropsstyrd trafik mot utökade samt nya transportuppdrag i ett finmaskigt nät ges befolkningen en högre servicenivå. Det blir lättare åtkomst till kollektivtrafiken samtidigt som de kompletterande uppdragen möjliggör bättre fordonsutnyttjande
- 1.2 Till grund för bokning, planering, kommunikation och trafikledning ska en teknikplattform, som nyttjas av både Beställare och Trafikföretag, finnas. Genom gemensam hantering av drift och utveckling är avsikten att den anropsstyrda ska samköras mer med den allmänna kollektivtrafiken. Genom utbyggda gränssnitt sker en integrering av olika parternas teknik. Reseplanerare, biljett- och betalsystem, fordonsplanering och trafikledning i realtid, störningshantering, direktkommunikation mellan fordon och BC, boknings- och beställningssystem ska ingå. Härigenom kan verksamheten utveckla smarta lösningar som fungerar genom hela resan.
- 1.3 Teknikplattformen behöver vara gemensam för en hel region för att ta tillvara samordningsmöjligheter. Den ska också vara konstruerad så att gränssnitt möjliggör anslutning till de olika system som används. Den gemensamma teknikplattformen öppnar upp för att Trafikföretagen ska kunna planera in sina övriga resuppdrag mot en planeringsmodul. Trafikföretagen kan i samverkan eller på egen hand utveckla nya transportörstjänster på kommersiella villkor. Dessa tjänster utgör ett nytt tillkommande utbud som kompletterar den samhällsfinansierade trafiken. Ny trafik kan därför uppkomma såväl på initiativ från Beställaren som från Trafikföretagen.
- 1.4 Genom att nyttja den gemensamma teknikplattformen kan beställningsmottagning ske på flera olika sätt, t.ex.
- upphandlad beställningscentral
  - upphandlad beställningscentral och sekundäroperatörer (t ex Trafikföretagen)
  - enbart sekundäroperatörer (t ex Trafikföretagen)
  - beställningscentral i egen regi
- Upplägget med sekundäroperatör ger större förutsättningar för att behålla en lokal service som tillgodoser allmänhetens behov av transporttjänster.
- 1.5 Tjänsten beställningsmottagning upphandlas separat om den inte ska utföras i Beställarens regi.
- 1.6 För att stimulera till ett ökat resande behöver fler trafiktyper, som tilltalar befintliga och nya resenärer, skapas. Det kräver att de ingående parterna tillsammans aktivt deltar i utvecklingen av dessa.

Exempel på trafiktyper:

- **Kopplade resor** innebär att man som resenär blir erbjuden en sammanhållen resa med flera ingående trafiktyper, istället för att beställa flera delresor i olika aktörers system.
- I en sammanhållen resa krävs för vissa resenärer att **ledsagning** kan erhållas för att underlätta byten mellan trafikslagen.
- **Anslutningsresa** till tåg eller buss innebär att en trafiktyp matar fram resenärer till huvudstråk.
- **Yt- eller anropsstyrda linjer** kan upprätthålla trafik i områden eller stråk med lågt resande.
- För att ta tillvara på den lokala Trafikföretagets kännedom om ortens och dess invånares behov av resande ska det finnas möjlighet att ta fram en **anpassad trafiktyp**.

2 Anpassning

- 2.1 Parterna är överens om att behovet av ökad handikappanpassning av den allmänna kollektivtrafiken och en ökad integration av allmän och särskild kollektivtrafik utgör en nödvändig och önskvärd utveckling under de närmast kommande åren.
- 2.2 Som ett led i detta arbete krävs en utveckling av den anropsstyrda trafiken för en ökad samordning av olika restyper. Vidare måste skapas nya integrerade trafikformer som kan lösa transportbehoven för flera olika grupper av resande.
- 2.3 Parterna ska arbeta för att för att åstadkomma en positiv utveckling i detta avseende.

3 Hållplatser och terminaler

- 3.1 Beställaren ska sörja för god åtkomlighet till terminaler och resecentrum för den anropsstyrda trafiken. Särskilt med tanke på terminalernas betydelse som bytespunkter mellan fordonsslag.

4 Omfattning

- 4.1 Här anges det geografiska område som avtalet avser.

5 Beställd trafik

- 5.1 Trafikplaneringen sker genom ett datoriserat trafikledningssystem som efter beställning slinglägger och distribuerar köruppdrag till Trafikföretagets fordon.

6 Utbudsplanering

6.1 Fordonsutsättningen ska följa efterfrågan av resor.

7 Utförande

7.1 Trafikföretaget

7.1.1 Trafikföretagets ska följa de körorder och anvisningar som distribueras så att fordonet ankommer och avgår på utsatt tid. Beställarens planeringssystem beräknar körtid enligt normalhastigheter.

7.1.2 Trafikföretaget ansvarar för att säkerställa absolut drogfrihet bland Trafikföretagets förare. Ett effektivt arbete mot droganvändning i trafiken och i verksamheten ska innefatta en uttalad drogpolicy, personalutbildning, drogtest vid anställning och slumpvis och oannonserade drogtestar under tjänstgöring.

7.1.3 Trafikföretaget ansvarar för att förare har en medicinsk status som gör att denne kan utföra sin tilldelade tjänst trafiksäkert och med hög kvalitet.

7.1.4 Trafikföretaget ansvarar för att förares medicinska status följs upp kontinuerligt.

7.1.5 Avseende förare som har fyllt 65 år ska medicinsk kontroll, med godkänt resultat, ske minst vartannat år för att föraren ska tillåtas utföra uppdrag. De medicinska kraven i en sådan kontroll ska motsvara vad som anges för grupp II och III i Vägverkets författningssamling VVFS 1996:200.

7.1.6 Trafikföretagets förare ska behärska det svenska språket.

7.2 Förare ska:

- ha genomgått Beställarens grundutbildning som ger behörighet att utföra uppdrag. Förare skall dessutom delta i fortbildning. Utbildningen arrangeras av Beställaren med en omfattning på maximalt två (2) tillfällen per år. Varje tillfälle omfattar två till fyra timmar. Trafikföretaget svarar för förarens kostnader och skall erlägga en avgift till Beställaren som uppgår till högst X kr per tillfälle och förare. Om en nationell eller internationell standard för förarutbildning antas, skall förare genomgå sådan förarutbildning eller uppfylla de krav som ställs däri om och i den utsträckning Beställaren anger.
- besitta god lokalkännedom över transportområdet samt ha förmåga att använda hjälpmedel i form av kartmaterial och navigationsutrustning.
- använda ett mjukt och smidigt körsätt.
- kunna utföra bärhjälp. Undantag kan beviljas av Beställaren mot uppvisande av läkarintyg.
- tillse att samtliga resenärer använder säkerhetsbälte samt att rörelsehjälpmedel och bagage eller motsvarande är ordentligt fastsatt under färd.
- undvika samtal i mobiltelefon och radio då resenär finns i fordonet. Om samtal måste ske skall det ske på ett sådant sätt att sekretessen upprätthålls genom att öronsnäcka används.
- bemöta resenär med serviceanda, korrekthet, förståelse och respekt. Konflikter med resenär skall undvikas så långt som möjligt.

- alltid ge resenär hjälp vid på- och avstigning, hjälp med bagage och rörelsehjälpmedel samt hjälp med säkerhetsbälte.
- ge tilläggservice till resenär enligt köruppdrag.
- i övrigt uppfylla samtliga krav som ställs av myndigheter på förare i yrkestrafik.
- undvika faktorer som kan påverka allergiska reaktioner.
- Rökning är inte tillåten i, eller i omedelbar anslutning till, fordonet.
- bära välvårdad uniform med namnbricka.

8 Utbildning

- 8.1 Trafikföretaget ansvarar för att förare utbildas och fortbildas så att de har tillräckliga kunskaper om Trafikuppdraget.
- 8.1.1 Förare ska ha genomgått Hjärt- och Lungräddningsutbildning samt Första Hjälpen utbildning. Intyg som är högst två (2) år gammalt skall kunna visas upp på begäran från Beställaren.
- 8.1.2 Förare ska ha allmän kunskap om olika sjukdomstillstånd, funktionshinder och effekterna av dessa.

9 Program för säkerhet och trygghet

- 9.1 Verksamheten ska kännetecknas av högt ställda krav på säkerhet och trygghet. Resenären ska alltid uppleva det som tryggt att resa. Detta krav gäller primärt trafiksäkerhet för resenären, personal och övriga trafikanter, men också trygghet mot skador och överfall.
- 9.2 Trafikföretaget ska ha tillräcklig kompetens för att minimera risken för skador och olyckor samt för att minimera konsekvenserna vid eventuella skador och olyckor. Trafikföretaget ska ha en handlingsplan för krishantering, samt tillse att den är integrerad med Beställarens krishanteringsplan. Trafikföretaget ska vidta åtgärder för att motverka/förhindra att situationer av hot och våld mot förare eller passagerare uppstår.
- 9.3 Trafikföretaget ska använda sig av ett ledningsprogram avseende trafiksäkerhetsarbetet. Beställaren och Trafikföretaget ska gemensamt och kontinuerligt följa upp de i avtalet ställda trafiksäkerhetskraven.

10 Fordon

10.1 Generella krav

10.1.1 Krav på alkohol

10.2 Personbilar (minsta mått, lastskydd etc.)

Anm! Beskrivningen som avser specialfordon kan komma att justeras när arbetet med Specialfordon 2010 är klart

10.3 Specialfordon (högsta ålder etc.)

10.3.1 Klass 1 fordon

- låggolv
- Lutning på golv
- sittplatser i passagerarutrymmet
- antal rullstolar och dess fastsättning
- full ståhöjd
- minsta dörrhöjd
- trepunktsbälte vid samtliga sitt- och rullstolsplatser.
- god sittkomfort
- kupéluftfilter för friskluftintag.
- AC- eller ACC-anläggning.
- anpassningsbar inredning
- transportsäker fastsättning av trappklättrare och andra föremål

10.3.2 Klass 2 fordon

- utrustat med rullstolslyft eller säker ramplösning
- sittplatser i passagerarutrymmet
- antal rullstolar
- full ståhöjd
- minsta dörrhöjd
- trepunktsbälte vid samtliga sitt- och rullstolsplatser.
- god sittkomfort
- AC- eller ACC-anläggning
- anpassningsbar inredning

10.4 Fordonsdesign

10.5 Trappklättrare

10.6 Kommunikation

10.6.1 Kommunikation mellan Beställarens BC och Trafikföretagets trafikledningssystem

10.7 Övrig utrustning

10.8 Ersättningsfordon

- 10.9 Miljö
- 10.10 Kvalitetskontroll fordon

11 Uppföljning av utförandet av Trafikuppdraget

- 11.1 Egenkontroll
- 11.1.1 Trafikföretaget ska, till Beställaren, inkomma med infordrad dokumentation avseende egenkontroll i enlighet med bilaga [●] Trafikbeskrivning senast den 25 juni varje år.
- 11.1.2 Om dokumentationen innehåller avvikelser ska alltid ett åtgärdsprogram presenteras i dokumentationen. Åtgärdsprogrammet ska innehålla en rimlig plan för att åtgärda avvikelsen samt en plan för att säkerställa att avvikelsen inte uppstår igen eller åtminstone minimera risken.
- 11.2 Kvalitet och rapportering
- 11.2.1 Trafikföretaget svarar för att regelbundna interna kontroller utförs avseende hur uppdraget sköts. Eventuella avvikelser och brister ska omgående rapporteras till Beställaren.
- Gällande arbetstidsregler enligt det arbetsrättsliga regelverket ska följas.
  - Trafikföretaget ska tillse att förare inte innehar sådan bisyssla som kan påverka säkerheten vid utförandet av Köruppdrag.
  - Trafikföretaget ska tillse att förare inte framför fordon under påverkan av droger.
  - Trafikföretaget ska arbeta med systematisk arbetsmiljöuppföljning.
  - Tillbud ska snarast rapporteras till Beställaren, dvs. händelse som kunde lett till olycka eller skada för resenär.
  - Vid tillbud med risk för personskada ska alltid anmälan göras till Arbetsmiljöverket och Trafikföretagets försäkringsbolag.
  - Vid anmälan till försäkringsbolag ska kopia på skadeanmälan omedelbart sändas till Beställaren.
  - Trafikföretaget ska till Beställaren rapportera olyckor, hastighetsöverträdelser, och andra händelser som Polisen registrerar under tid då Trafikföretag utför Uppdrag.
- 11.2.2 Rapporter av ovan angivet slag ska omgående lämnas muntligen till Beställaren och därefter så snart som möjligt även skriftligt enligt anvisad rutin, dock senast 3 dagar efter händelsen.

12 Övrigt

- 12.1 Transportörsmöten
- 12.2 Filformat, e-post och Internetuppkoppling
- 12.3 Huvuddelen av all information m.m. från Beställaren till Trafikföretaget kommer att ske via e-post i filformat med ändelserna .docx (Microsoft Word), .xlsx (Microsoft Excel), .pptx (Microsoft PowerPoint), och .pdf (Adobe Acrobat). Trafikföretaget ska därför ha internetuppkoppling, e-post och möjlighet att läsa ovanstående filformat.